

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра обліку та консалтингу

Затверджено

Науково-методичною радою Університету,
протокол від « 18 » серпня 2022 р. № 7

Голова НМР С.А. СУПРУНЕНКО

Робоча програма

навчальної дисципліни

«Облік зовнішньоекономічної діяльності»

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(денної та заочної форми навчання)

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

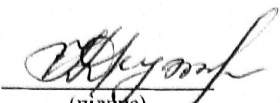
освітньо-професійна програма:

«Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

статус дисципліни: вибіркова

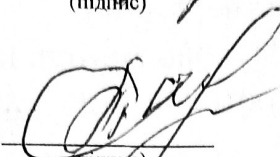
Робоча програма навчальної вибіркової дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» складена на основі освітньо-професійної програми «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика» першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування», затвердженої Вченою радою Університету від 25.04.2019 р., протокол № 4.

Укладач:

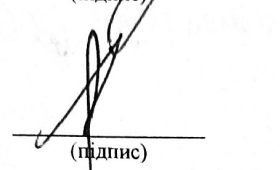

(підпис)

Н.С. Дружинська, к.е.н,
доцент кафедри обліку та консалтингу
(Ініціали, прізвище, вчене звання, науковий ступінь, посада)

Рецензенти:

(підпис)

Т.М. Сторожук, доцент, к.е.н,
доцент кафедри обліку та консалтингу
(Ініціали, прізвище, вчене звання, науковий ступінь, посада)

(підпис)

А.В. Лісовий, професор, д.е.н.,
в.о. завідувача кафедри аудиту,
державного фінансового контролю та
аналізу
(Ініціали, прізвище, вчене звання, науковий ступінь, посада)

Гарант освітньої програми:

(підпис)

А.М. Савченко, доцент, к.е.н.,
доцент кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу
(Ініціали, прізвище, вчене звання, науковий ступінь, посада)

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою обліку та консалтингу протокол від 04.08.2022 р. № 1.

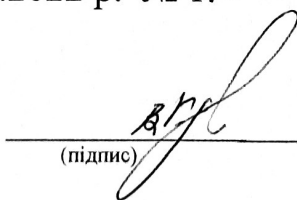
В.о. завідувача кафедри

(підпис)

О.П. Колісник, доцент, к.е.н.

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету податкової справи, обліку та аудиту, протокол від 16.08.2022 р. № 1.

Голова Вченої ради
ФПСОА

(підпис)

В.М. Краєвський, професор, д.е.н.

Завідувач сектору
науково-методичного забезпечення
освітнього процесу

(підпис)

С.В.Меднікова

Реєстраційний № _____

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Облік зовнішньоекономічної діяльності»

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри _____

Протокол від _____ 202__ р. № _____

Укладач: Н.С. Дружинська

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни
(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

ЗМІСТ

	Стор.
1.Передмова	4
2.Опис навчальної дисципліни	6
2.1. Перелік компетентностей, вивчення яких забезпечує викладання дисципліни	6
2.2.Результати навчання	6
2.3.Пререквізити та постреквізити вивчення дисципліни	6
2.4.Структура навчальної дисципліни	7
3.Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	9
4.Критерії оцінювання	18
5.Засоби оцінювання	21
6.Перелік питань для поточного та підсумкового контролю знань	22
7.Рекомендована література	24
7.1.Основна	24
7.2.Допоміжна	25
7.3.Інформаційні ресурси в Інтернеті	25

1. ПЕРЕДМОВА

Робоча програма вивчення навчальної вибіркової дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика» у галузі знань 07 «Управління і адміністрування», спеціальність 071 «Облік і оподаткування».

Робоча програма курсу передбачає можливість оволодіння студентами порядком ведення бухгалтерського обліку господарських процесів, що відбуваються на підприємствах, які ведуть зовнішньоекономічну діяльність.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи теоретичних знань, глибоке засвоєння студентами питань методології та організації бухгалтерського обліку, набуття практичних навиків з ведення обліку у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Завданнями дисципліни є вивчення концептуальних засад організації та методики особливостей бухгалтерського обліку операцій із зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), набуття практичних навиків з документального оформлення та відображення в обліку господарських операцій з експорту, імпорту, проведення розрахунків у іноземній валюті, порядку формування облікової інформації та методики її використання в управлінні господарськими засобами і процесами, узагальнення інформації та складання звітності з ЗЕД.

Вивчення дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» здійснюється на прикладах лекцій, практичних занять, шляхом самостійного та індивідуального вивчення та рекомендованої літератури. Таким чином, **методами навчання** є:

- пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний (лекція);
- репродуктивний метод (відтворення матеріалу на практичних заняттях із використанням різноманітних вправ та форм самоконтролю);
- дослідницький метод – використовується при виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, коли навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження. У даному методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності.

У процесі викладання предмета можуть бути використані різні **форми навчання**. Викладання теоретичного матеріалу рекомендується ілюструвати прикладами з облікової роботи підприємств, практичні заняття необхідно проводити з використанням типових форм первинної документації, нормативно-довідкової літератури, обчислювальної техніки.

Лекції повинні носити проблемний характер, орієнтувати студентів на подальший розвиток науки, на практичних заняттях, розв'язувати різні задачі, які краще дозволяють розкрити систему рахунків і подвійний запис, концепцію управлінського і фінансового обліку, основи облікової політики, суть міжнародних стандартів обліку, формування показників звітності. Внаслідок вивчення теоретичних та методологічних основ бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності, студенти повинні усвідомити сутність бухгалтерського обліку, який є профілюючим предметом, його місце в системі управління підприємством. Вони повинні оволодіти основними обліковими категоріями, які застосовують на практиці. Темі практичних занять відповідають темам лекцій. По кожному заняттю вказуються його цілі і завдання, що підлягають рішенню.

На **практичних заняттях** обговорюються результати вирішення ситуаційних і комплексних завдань та пов'язані з ними питання по окремих темах. Практичні заняття забезпечують зворотній зв'язок викладача з студентами, дозволяють викладачу оцінити якість знань і рівень засвоєння окремих тем студентом.

В процесі **самостійної роботи** студент, використовуючи конспект лекцій, навчальний посібник та додаткову літературу, самостійно: вивчає основні положення кожної теми; виконує завдання надані викладачем; відповідає на контрольні запитання.

До початку диференційованого заліку, студенти готують **індивідуальне завдання**, виконання якого є умовою допущення до диференційованого заліку. Якість виконання такого завдання свідчить про рівень підготовки студента до практичних занять і впливає на допуск до

диференційованого заліку як додаткове завдання.

Формою **поточного контролю** є оцінювання результатів участі у всіх практичних заняттях, виконання самостійної та індивідуальної роботи за рейтинговою системою оцінювання розробленої УДФСУ. Формою **підсумкового контролю** є диференційований залік.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 год. 3 кредити ЄCTS.

2.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістово-модульна структура дисципліни	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	вибіркова	
Модулів - 2		Рік підготовки	
		4-й	4-й
Залікових кредитів - 2		Семестр	
	8	8	
Загальна кількість годин - 90 годин	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»	Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні	
Загальна кількість годин - 90 годин	Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування» Освітня програма: «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»	Самостійна робота	
		58 год.	82 год.
		Індивідуально-консультаційна робота – 2/ 2год	
		Форма семестрового контролю: диференційований залік	

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти такими **програмними компетентностями**:

ЗК 01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмними результатами навчання є:

ПР.01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР 06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР 13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

2.3. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Передумовами вивчення матеріалу дисципліни ґрунтується на знаннях отриманих у результаті вивчення таких дисциплін: «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік», «Фінанси», «Управлінський облік», «Облікова політика», «Звітність підприємства», «Облік і звітність в оподаткуванні», «Облік у банках» та ін.

2.4.СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (денна форма навчання)

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Всього	Лекції	Практичні заняття	І-К заняття	СР
Модуль І (1 заліковий кредит)-45 год.						
ЗМ1 (Т. 1-3) Особливості обліку іноземної валюти та операцій у ЗЕД						
Т. 1	Предмет, завдання, загальнотеоретичні і специфічні основи дисципліни	13	2	1	1	10
Т. 2	Основні положення міжнародних контрактів та особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	15	2	2		11
Т. 3	Облік валютно-фінансових операцій у зовнішньоекономічній діяльності	15	2	2		11
Форма контролю модульна контрольна робота		1	-	1	-	
Всього по модулю (годин)		45	6	6	1	32
Модуль ІІ (1 заліковий кредит)-45год.						
ЗМ 2 (Т. 4-8) Особливості обліку розрахункових операцій із зовнішньоекономічними партнерами						
Т. 4	Облік імпорتنих операцій	8	2	1	1	5
Т. 5	Облік експортних операцій	8	2	1		5
Т. 6	Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною	9	2	2		5
Т. 7	Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій	9	2	2		5
Т.8	Звітність ЗЕД	9	2	1		6
Контрольний захід – модульна контрольна робота				1		
Всього по модулю (годин)		45	10	8	1	26
Підсумковий контроль (диференційований залік)						
Разом годин з дисципліни		90	16	14	2	58

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (заочна форма навчання)

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Всього	Лекції	Практичні заняття	І-К	СР
Модуль І (1 заліковий кредит)-45 год.						
ЗМ1 (Т. 1-3) Особливості обліку іноземної валюти та операцій у ЗЕД						
Т. 1	Предмет, завдання, загальнотеоретичні і специфічні основи дисципліни	14			1	14
Т. 2	Основні положення міжнародних контрактів та особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	14				14
Т. 3	Облік валютно-фінансових операцій у зовнішньоекономічній діяльності	16	1	1		14
Форма контролю модульна контрольна робота						
Всього по модулю (годин)		45	1	1	1	42
Модуль ІІ (1 заліковий кредит)-60 год.						

ЗМ 2 (Т. 4-8) <i>Особливості обліку розрахункових операцій із зовнішньоекономічними партнерами</i>						
Т. 4	Облік імпорتنих операцій	9	1		1	8
Т. 5	Облік експортних операцій	9	1			8
Т. 6	Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною	8				8
Т. 7	Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій	10	1	1		8
Т.8	Звітність ЗЕД	8				8
Контрольний захід – модульна контрольна робота						
Всього по модулю (годин)		45	3	1	1	40
Підсумковий контроль (диференційований залік)						
Разом годин з дисципліни		90	4	2	2	82

5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

Змістовий модуль 1. Особливості обліку іноземної валюти та операцій у ЗЕД

Тема 1. Предмет, завдання, загальнотеоретичні і специфічні основи дисципліни

План лекційного заняття:

1. Сутність зовнішньоекономічної діяльності, предмет і мета дисципліни.
2. Види та суб'єкти та об'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
3. Тарифне та нетарифне регулювання ЗЕД. Режим ліцензування і квотування для окремих видів товарів.

План практичного заняття:

1. Предмет та об'єкти обліку зовнішньоекономічної діяльності.
2. Основні завдання курсу та принципи зовнішньоекономічної діяльності.
3. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності та порядок їх реєстрації.
4. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
2. Принципи здійснення і нормативна база зовнішньоекономічної діяльності.
3. Завдання бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Предмет курсу. Основна мета і завдання обліку зовнішньоекономічної діяльності.
2. Основні форми зовнішньоекономічної діяльності.
3. Зовнішньоторговельні операції та їх види.
4. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності на території України.
5. Державне регулювання зовнішньоекономічних відносин.
6. Міжнародне законодавство щодо бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності.
7. Стандарти та принципи, що застосовуються в обліку зовнішньоекономічної діяльності.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Як поділяються зовнішньоторгові операції?
2. Дайте визначення поняття зовнішньоекономічна діяльність.
3. Які завдання бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій?
4. Яка особливість відображення операцій у іноземній валюті?
5. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
6. Принципи здійснення і нормативна база зовнішньоекономічної діяльності.
7. Завдання бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
8. Порядок реєстрації підприємства, як суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
9. Нормативна характеристика та правове регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні щодо ЗЕД
10. Поняття та вибір облікової політики підприємства щодо ЗЕД.
11. Назвіть резидентів та нерезидентів України?
12. Перерахуйте основні форми зв'язків у зовнішньоекономічній діяльності.
13. Перерахуйте основні види зовнішньоторговельних операцій.
14. Які господарські операції відносяться до торгово-посередницьких?
15. Хто здійснює регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств?
16. Якими державними органами регулюється зовнішньоекономічна діяльність підприємства?

Рекомендована література: основна [1-10, 13, 15-18, 21], дод. [34-42], інф.джер. [1-13].

Тема 2. Основні положення міжнародних контрактів та особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку

План лекційного заняття:

1. Зовнішньоекономічний договір (контракт) та функції ЗЕД-договору.
2. Види контрактів (контракти міжнародної купівлі-продажу, разового постачання, постачання комплектного устаткування, контракти з періодичною поставкою, з оплатою у грошовій і в товарній формі, попередній контракт. термінові контракти).
3. Етапи підготовки до укладання контракту.
4. Законодавчі та нормативні акти України, що регулюють питання форми, порядку складання і виконання зовнішньоекономічних договорів (контрактів).
5. Зміст і структура зовнішньоекономічного договору (контракту).
6. Вибір і відображення в контракті базисних умов поставки. “Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів”, або правила “Інкотермс”.

План практичного заняття:

1. Значення, зміст та структура зовнішньоекономічного контракту.
2. Особливості укладання та виконання договорів в ЗЕД.
3. Відображення в обліку зобов'язань за зовнішньоекономічними контрактами.
4. Базисні умови поставки у зовнішньоекономічних договорах.
5. Основні умови міжнародного контракту купівлі-продажу.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Умови . ІНКОТНРМС 2020 групи Е,
2. Умови . ІНКОТНРМС 2020 групи F,
3. Умови . ІНКОТНРМС 2020 групи С.
4. Умови. ІНКОТНРМС 2020 групи D.
5. Зовнішньоекономічний контракт (зміст, будова, терміни, категорії та документація) як основне джерело інформації для відображення у бухгалтерському обліку операцій, що є предметом контракту.
6. Порядок укладання та виконання договорів купівлі-продажу.
7. Погодження умов ЗЕД-договору сторонами з функціональними підрозділами своєї організації.
8. Порядок реєстрації зовнішньоекономічного контракту.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Порядок реєстрації зовнішньоекономічних договорів.
2. Суттєві умови зовнішньоекономічних договорів.
3. Митно-тарифне регулювання операцій.
4. ІНКОТНРМС 2020: сутність, принципи, вимоги.
5. Порядок юридичного оформлення зовнішньоекономічного контракту.
6. Міжнародне законодавство, щодо складання зовнішньоекономічного контракту.
7. Фактори, що вивчаються під час підготовки зовнішньоторговельного контракту.
8. Міжнародні правила з тлумачення термінів «Інкотермс» (редакція 2020 р.).

Перелік питань для самоконтролю:

1. Які суттєві умови повинен включати контракт ?
2. Хто має право підписувати контракт ?
3. На які суттєві умови повинен найбільш звертати увагу ?
4. Які функції договору ?
5. Який порядок реєстрації зовнішньоекономічних договорів?
6. Як відображаються витрати в залежності від умов поставок, навести приклади.

7. Митно-тарифне регулювання операцій, що є об'єктом складання зовнішньоекономічного контракту.
- 8.ІНКОТНРМС 2020: сутність, принципи, вимоги.
- 9.Типові контракти (договори): вимоги, структура.
10. Розмежування витрат при ЗЕД виходячи з видів контрактів і переходу власності на майно.

Рекомендована література: основна [1-5,7,8,10,21,26,29], дод. [34-42], інф.джер. [1-13].

Тема 3 Облік валютно-фінансових операцій у зовнішньоекономічній діяльності.

План лекційного заняття:

- 1.Іноземна валюта та інші активи, виражені в іноземній валюті, особливості обліку на рахунках бухгалтерського обліку:
  - 1.1.Облік іноземної валюти в касі.
  - 1.2.Облік іноземної валюти на поточному рахунку.
  - 1.3.Облік іноземної валюти на інших рахунках в установі банку.
2. Монетарні та немонетарні статті балансу відповідно до П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів».
- 3.Облік операцій з придбання та продажу іноземної валюти:
4. Організація та відображення в обліку міжнародних розрахунків в іноземній валюті відповідно до умов контракту.
5. Курсові різниці та їх відображення в обліку й звітності.

План практичного заняття:

1. Курсові різниці: поняття, порядок, визначення та відображення в обліку.
2. Рахунки в банках в іноземній валюті.
3. Операції з готівковою іноземною валютою та відображення їх в бухгалтерському обліку.
4. Основні види та форми розрахунків по зовнішньоекономічним операціям.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

- 1.Операції, які здійснюються з поточного рахунку в іноземній валюті юридичних осіб-резидентів.
- 2.Відображення валютних засобів і операцій з ними у бухгалтерському обліку.
3. Порядок ведення аналітичного і синтетичного обліку іноземної валюти.
- 4.Облік іноземної валюти в касі. Визначення курсової різниці, об'єкти визначення курсових різниць.
5. Рахунки, що використовують для відображення позитивної чи негативної курсової різниці.

План індивідуально-консультаційної роботи:

- 1.Нормативно-правові документи, що регулюють валютні операції учасників ЗЕД.
2. Визначення операцій з валютними цінностями та операцій в іноземній валюті.
- 3.Склад валютних цінностей у відповідності до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність».
4. Умови виконання операцій в іноземній валюті.
- 5.Вільноконвертована валюта та валюта з обмеженою конвертованістю.
- 6.Побудова класифікатора іноземних валют. Рахунки в банках в іноземній валюті: види та порядок відкриття.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Класифікація валют. Міжнародні розрахункові грошові одиниці. Конвертованість валют.
2. Курс іноземної валюти: економічні, організаційні, облікові підходи визначення та відображення.

3. Види валютних курсів, поняття курсової різниці.
4. Переоцінка доходів та активів внаслідок зміни валютних курсів: загальні процедури, внутрішня регламентація.
5. Курсові різниці в операціях придбання/продажу іноземної валюти.
6. Оцінка та відображення курсових різниць в експортно-імпортних операціях.
7. Застосування валютних курсів при нарахуванні митних платежів.
8. Оцінка монетарних та немонетарних валютних статей.

Рекомендована література: основна [7,8,9,11,12,16,18,25,27,28,31,33], дод. [34-42], інф.джер. [1-13].

Змістовний модуль 2

Особливості обліку розрахункових операцій із зовнішньоекономічними партнерами

Тема 4. Облік імпортних операцій

План лекційного заняття:

1. Сутність імпортних операцій і задачі їх обліку. Загальні засади здійснення імпортних операцій.
2. Особливості обліку імпорту товарів, робіт і послуг.
3. Бухгалтерський облік імпортних операцій за умови наступної оплати та за умови передоплати.
4. Особливості нарахування і відображення ПДВ, митних платежів і інших зборів при імпортних операціях.

План практичного заняття:

1. Загальні засади здійснення імпортних операцій.
2. Бухгалтерський облік здійснення імпортних операцій за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.
3. Облік імпорту товарів, робіт, послуг.
4. Особливості оподаткування імпортних операцій.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Митне оформлення вантажів та порядок нарахування митних платежів.
2. Особливості обліку податків при імпортних операціях.
3. Облік реімпортних операцій.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Бухгалтерський облік закупівлі імпортних товарів за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.
2. Облік імпорту робіт, послуг, прав.
3. Облік авансових платежів та гарантійних (дзеркальних) сум.
4. Облік імпорту товарів на умовах комерційного кредиту.
5. Облік закупівлі імпортних товарів через посередника.
6. Документальне забезпечення імпортних операцій.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Загальна характеристика документального оформлення операцій по імпорту товарів, сировини та інших матеріальних цінностей.
2. Митне оформлення імпортних товарів, митні платежі.
3. Особливості нарахування акцизного збору і податку на додану вартість на імпортні товари.
4. Синтетичний і аналітичний облік імпортних товарів, сировини, матеріалів та іншого майна.
5. Загальна характеристика документального оформлення операцій по імпорту товарів, сировини і інших матеріальних цінностей.

6. Які суми платежів включаються при визначені ПДВ на матеріальні цінності чи послуги при імпортних операціях?
7. Контрактна вартість матеріальних цінностей, мито, митний збір.
8. Митна вартість матеріальних цінностей, мито, митний збір, страхування вантажів.

Рекомендована література: основна [1-10,16-20,26,27], дод. [34-42], інф.джер. [1-13].

Тема 5. Облік експортних операцій

План лекційного заняття:

1. Поняття , умови, документальне оформлення експортних операцій
2. Бухгалтерський облік експортних операцій
3. Особливості оподаткування експортних операцій.

План практичного заняття:

1. Загальні засади здійснення експортних операцій.
2. Бухгалтерський облік здійснення експортних операцій за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.
3. Облік експорту товарів, робіт, послуг.
4. Особливості оподаткування експортних операцій.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Бухгалтерський облік експорту готової продукції та товарів за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок
2. Облік експорту робіт, послуг, прав.
3. Особливості обліку розрахунків з іноземними покупцями.
4. Облік розрахунків з бюджетом по платежах щодо експортних операцій.
5. Документальне оформлення експортних операцій при перевезеннях вантажів.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Документація в зовнішньоекономічній діяльності експортних операцій.
2. Оцінка товарів при експорті.
3. Податки та збори за митне оформлення експортних операцій.
4. Бухгалтерський облік і оподаткування експортних операцій.
5. Особливості визнання доходу в бухгалтерському обліку експортних операцій.
6. Бухгалтерський облік і оподаткування експортних операцій за умов наступної оплати.
7. Бухгалтерський облік і оподаткування експортних операцій за умов передоплати.
8. Бухгалтерський облік і оподаткування реекспортних операцій.
9. Порядок здійснення розрахунків за експортними операціями та розрахунку ПДВ.
10. Облік операцій з експорту товарів (робіт, послуг) за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку експортних операцій.
2. Вимоги, що висуваються до здійснення експортних операцій.
3. Генеральні, разові і відкриті ліцензії для здійснення експортної діяльності.
4. Вимоги, що висуваються до поміщення товарів у митний режим експорту.
5. Терміни проведення розрахунків за експортними операціями.
6. Штрафні санкції за порушення термінів.
7. Контроль банку за експортними операціями.
8. Особливості документального забезпечення митного оформлення експорту.
9. Декларування

експортних операцій.

10. Характеристика товаросупровідних документів.

11. Визначення митної вартості в залежності від умов поставки експортних товарів. 12. Перелік супутніх послуг, які прямо пов'язані з експортом товарів.

14. Підходи до оподаткування ПДВ в залежності від змісту експортної операції. 15. Операції з експорту товарів та супутніх послуг з вивозом за кордон.

16. Операції з експорту робіт, послуг з вивозом за кордон.

17. Митний збір в експортних товарних операціях.

18. Способи платежу податків, зборів і обов'язкових платежів.

19. Бухгалтерський облік митних платежів.

20. Відвантаження товарів іноземному покупцю за правилом першої події. Визнання та визначення суми доходу за експортними операціями.

21. Облік операцій, якщо першою подією є одержання авансу в іноземній валюті; якщо першою подією є відвантаження продукції (товарів, робіт, послуг).

Рекомендована література: основна [1-10,16-20,27], дод. [34-42], інф.джер. [1-13].

Тема 6. Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною

План лекційного заняття:

1. Поняття бартерних операцій, особливості оформлення.
2. Особливості оподаткування бартерних операцій.
3. Бухгалтерський облік бартерних операцій.
4. Основні поняття операцій з давальницькою сировиною.
5. Документальне оформлення операцій із переробки давальницької сировини.
6. Особливості бухгалтерського обліку операцій із переробки давальницької сировини
7. Податковий облік операцій з давальницькою сировиною.

План практичного заняття:

1. Поняття бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною.
2. Облік та оподаткування операцій з давальницькою сировиною.
3. Облік та оподаткування бартерних операцій.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Особливості обліку готової продукції, виготовленої з давальницької імпоротної сировини і матеріалів.
2. Особливості обліку сировини і матеріалів на давальницьких засадах що відвантажена на експорт.
3. Облік бартерних (товарообмінних) операцій.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Особливості відображення в обліку експортної та імпоротної частин бартерних операцій у зовнішній торгівлі.
2. Спеціальні режими при здійсненні бартерних операцій: застава, гарантія та їх відображення в системі бухгалтерського обліку.
3. Різні види здійснення операцій з давальницькою сировиною: експорт давальницької сировини, імпорт, реалізація готової продукції у країні переробки, в третіх країнах, повернення в країну замовника, спільна реалізація готової продукції, компенсація витрат за переробку сировини.
4. Нормативно-правове забезпечення обліку бартерних операцій.
5. Розрахунки із постачальниками та іншими контрагентами.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Особливості відображення в обліку експортної частини бартерної операції в зовнішній торгівлі.
2. Особливості відображення в обліку імпортової частини бартерної операції в зовнішній торгівлі.
3. Спеціальні режими при здійсненні бартерних операцій — застава, гарантія та їх відображення в системі бухгалтерського обліку.
4. Поняття давальницької сировини та зміст операцій з нею.
5. Види здійснення операцій з давальницькою сировиною.
6. Експорт давальницької сировини.
7. Імпорт давальницької сировини.
8. Реалізація готової продукції у країні переробки.
9. Реалізація готової продукції у третіх країнах.
10. Повернення готової продукції в країну замовника.
11. Спільна реалізація готової продукції.
12. Компенсація витрат за переробку сировини.

Рекомендована література: основна [1-10,16-20,22,27], дод. [34-42], інф.джер. [1-13].

Тема 7. Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій

План лекційного заняття:

1. Облік розрахунків по відрядженнях за кордон.
  - 1.1. Поняття службового відрядження, розрахунок і видача авансу.
  - 1.2. Облік витрат на відрядження в іноземній валюті.
  - 1.3. Розрахунки із застосуванням пластикових карток.
2. Облік кредитних (фінансових) операцій.
  - 2.1. Види кредитних угод.
  - 2.2. Умови отримання кредиту.
  - 2.3. Порядок отримання банківського кредиту.
  - 2.4. Облік кредитних операцій.
3. Облік інвестицій в спільні підприємства.
4. Облік лізингових операцій та офшорний бізнес.

План практичного заняття:

1. Облік розрахунків по відрядженню за кордон.
2. Особливості обліку на підприємствах, створених за участю іноземного капіталу на митній території України.
3. Облік операцій з кредитування.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Облік лізингових операцій, консигнаційних, компенсаційних, комплексне будівництво об'єктів за кордоном, надання та отримання технічної і гуманітарної допомоги.
2. Особливості обліку на підприємствах, створених за участю іноземного капіталу на митній території України.
3. Розрахунки із застосуванням пластикових карток.
4. Документальне оформлення відрядження. Порядок визначення суми авансу.
5. Відображення витрат на відрядження в іноземній валюті. Граничний строк знаходження працівника у відрядженні.
6. Порядок і умови здійснення інвестиційної діяльності.
7. Особливості обліку отримання інвестицій в іноземній валюті.. Повернення іноземних інвестицій. Відображення фінансових інвестицій в обліку.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Облік лізингових операцій.
2. Офшорний бізнес. Трастові компанії. Контроль за діяльністю офшорної компанії.
3. Офшорні зони (юрисдикції).
4. Оподаткування податком на додану вартість лізингових операцій.
5. Оподаткування податком на прибуток лізингових операцій
- 6.. Міжнародний лізинг. Фінансовий лізинг.
7. Облік кредитних операцій. Види кредитних угод. Особливості оформлення кредитів від нерезидентів.
8. Особливості обліку кредитних операцій в бухгалтерському обліку.
9. Особливості обліку кредитних операцій в податковому обліку.
10. Відображення фінансових інвестицій в підприємства, створені за кордоном.
11. Види підприємств з іноземними інвестиціями.
12. Форми здійснення іноземних інвестицій.
13. Особливості отримання фінансових інвестицій в іноземній валюті.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Облік розрахунків, пов'язаних з відрядженням за кордон.
  2. Організація та регулювання іноземного інвестування в економіку України.
  3. Облік формування статутного капіталу та його змін.
  4. Операції, пов'язані зі зміною структури статутного капіталу.
  5. Облік статутного капіталу ПП.
  6. Формування фінансових результатів від зовнішньоекономічних операцій.
  7. Облік використання прибутку в спільних підприємствах.
  8. Поняття службового відрядження, розрахунок і видача авансу.
  9. Облік витрат на відрядження в іноземній валюті.
  10. Витрати на відрядження, які не включаються до складу витрат. Вимоги включення витрат на відрядження до складу витрат.
  11. Види кредитних угод. Умови отримання кредиту. Порядок отримання банківського кредиту.
  12. Особливості ввозу майна як внеску до статутного фонду з точки зору оподаткування.
- Рекомендована література: основна [8-11,16-20,23,24,27,33], дод. [34-42], інф.джер. [1-13].*

Тема 8. Звітність ЗЕД.

План лекційного заняття:

1. Фінансова звітність суб'єктів ЗЕД.
2. Статистична звітність суб'єктів ЗЕД.
3. Податкова звітність суб'єктів ЗЕД.

План практичного заняття:

1. Методика підготовки основних форм звітності за результатами проведення операцій в іноземній валюті.
2. Балансова ув'язка форм зовнішньої фінансової звітності.
3. Статистична звітність резидента.
4. Формування Приміток до річної звітності за основними тенденціями розвитку ЗЕД.

План самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. Види фінансової звітності, що складається суб'єктами підприємницької діяльності в Україні.
2. Порядок відображення у фінансовій звітності активів, власного капіталу, зобов'язань у іноземній валюті.
3. Методика складання та подання статистичної звітності за операціями в ЗЕД.
- 4.. Спеціальна звітність та методика її складання та подання щодо операцій ЗЕД.

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Методика підготовки фінансової звітності за показниками проведення операцій в іноземній валюті.
2. Податкові вимоги до операцій в іноземній валюті.
3. Контрольовані операції підприємства: регулювання, аналіз, звітність.
4. Основні форми аналізу та його організаційно-управлінське та обліково-аналітичне забезпечення.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Порядок відображення залишків на рахунках у формах фінансової звітності
2. Особливості відображення доходів і витрат від курсової різниці у формах фінансової звітності
3. Форми статистичної звітності і порядок їх складання та подання.
4. Форми податкової звітності порядок їх складання та подання.

Рекомендована література: основна [6,7,9,16-2-,31,33], дод. [34-42], інф.джер. [1-13].

4.КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за результатами участі в роботі на практичних заняттях, підготовки презентації, виконанні контрольних завдань та контрольної роботи, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань тощо. Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» (денна форма навчання)

Модулі	Модуль 1 - (25 балів)					5 Контрольний захід №1	Диференційований залік- 50 балів Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів (диференційований залік)
Загальна кількість балів за модулем №1	25						
Теми	Т.1	Т.2	Т.3				
Відповідь на практичному занятті	2	2	2				
Самостійна робота	4	4	4				
Модулі	Модуль 2 - (25 балів)					5 Контрольний захід №2	
Загальна кількість балів за модулем №2	25						
Теми	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8		
Відповідь на практичних заняттях	2	2	2	2	2		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Індивідуальна робота	5						
Підсумковий тестовий контроль	5						

(заочна форма навчання)

Модулі	Модуль 1 - (25 балів)					5 Контрольн ий захід №1	Диференційований залік- 50 балів Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів (Диференційований залік-)
Загальна кількість балів за модулем №1	25						
Теми	Т.1	Т.2	Т.3				
Відповідь на занятті	-	-	2				
Самостійна робота	6	6	6				
Модулі	Модуль 2 - (25 балів)					5 Контрольни й захід №2	
Загальна кількість балів за модулем №2	25						
Теми	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8		
Відповідь на заняттях	-	-	-	2	-		
Самостійна робота	3	3	3	2	2		
Індивідуальна робота	5						

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на практичному занятті становить 2 бали.

Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення практичного заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 4.2

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, виконав практичну роботу давши змістовну письмову відповідь на теоретичні питання, розв'язавши практичні завдання та склавши первинні документи та реєстри обліку, глибоко та всебічно

	розкриває зміст практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, не в повному обсязі та вибірково заповнив первинні документи та реєстри обліку, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 5 балів.

Таблиця 4.3

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичний блок	1 (0,5×1)
Відкриті тестові завдання	1 (0,2×5)
Закриті тестові завдання	1 (10×0,1)
Практичне завдання (задача)	2
Всього	5

Таблиця 4.4

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі теоретичні питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	0,5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Таблиця 4.5

Критерії оцінювання тестового блоку (закриті та відкриті тести)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розкрив всі визначення та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише одного визначення та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	0,5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень.	0

Таблиця 4.6

Критерії оцінювання практичного завдання (задача)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю вирішив ситуаційне практичне завдання, склав кореспонденції рахунків, вказав необхідні документи, зробив необхідні розрахунки та зробив висновки по конкретній практичній ситуації	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який частково вирішив ситуаційне практичне завдання, вибірково склав кореспонденції рахунків, частково вказав необхідні документи, зробив необхідні розрахунки та зробив висновки по конкретній практичній ситуації	1

Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень та не зробив практичні завдання, не заповнив документи, не зробив документи	0
--	---

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота проводиться у формі реферату, презентації, проектів або інших формах описаних робочою програмою або методичною розробкою і оцінюється від 0 до 5 балів.

Таблиця 4.7

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовлення по ньому презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
2,5	Послідовність, логічність написання реферату, але без підготовлення презентації.
0	Не написання реферату та презентацію по ньому.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 100 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.8):

Таблиця 4.8

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Диф. залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктивноваріативний)	добре	
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є			

			суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивний-продуктивний)	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.			

Результати складання диференційованого заліку оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а заліків – за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») і вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

5.ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

З метою діагностики успішності студентів використовуються такі засоби, як:

- ✓ тестування з теоретичного матеріалу;
- ✓ комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- ✓ презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- ✓ студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ✓ бліц-опитування за кожною темою;
- ✓ співбесіда з теоретичних та проблемних питань;
- ✓ контроль виконання практичних занять;
- ✓ контроль індивідуальної та самостійної роботи студента;
- ✓ контрольні завдання;
- ✓ диференційований залік.

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Предмет курсу.
2. Основна мета і завдання обліку зовнішньоекономічної діяльності.
3. Основні форми зовнішньоекономічної діяльності.
4. Зовнішньоторговельні операції та їх види.
5. Правила “ІНКОТЕРМС” та їх застосування при визначенні первісної вартості товарів.
6. НП(С)БО 21 “Вплив змін курсів валют”, його структура і значення в обліку операцій в іноземній валюті.
7. Суб’єкти зовнішньоекономічної діяльності.
8. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності на території України.
9. Державне регулювання зовнішньоекономічних відносин.
10. Міжнародне законодавство щодо бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності.
11. Монетарні та немонетарні статті балансу.
12. Особливості організації бухгалтерського обліку в розрізі відкриття окремих рахунків і субрахунків аналітичного обліку.
13. Стандарти та принципи, що застосовуються в обліку зовнішньоекономічної діяльності.
14. Паралельне ведення обліку в національній та іноземній валютах.
15. Місце дисципліни та її інтеграція.
16. Зовнішньоекономічний контракт (зміст, побудова, терміни, категорії та документація) як основне джерело інформації для відображення в бухгалтерському обліку операцій, що є предметом контракту.
17. Порядок укладання договорів.
18. Розмежування витрат та особливості їх відображення на рахунках бухгалтерського обліку.
19. Види валютних рахунків.
20. Іноземна валюта та інші активи, виражені в іноземній валюті — особливості відображення на рахунках бухгалтерського обліку.
21. Облік операцій з придбання іноземної валюти.
22. Облік операцій з продажу іноземної валюти.
23. Відображення в обліку курсових різниць.
24. Види та форми міжнародних розрахунків.
25. Організація та відображення в обліку міжнародних розрахунків згідно з умовами контракту.
26. Види розрахунків.
27. Розрахунки за допомогою банківського переказу.
28. Розрахунки за допомогою документарного акредитива.
29. Розрахунки за допомогою документарного інкасо.
30. Гарантійні операції.
31. Курсові різниці, їх відображення в обліку та звітності.
32. Страхування фінансових ризиків.
33. Сутність факторингу.
34. Бухгалтерський облік експорту товарів за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.
35. Документальне оформлення експортних операцій.
36. Документальне оформлення імпорتنих операцій.
37. Терміни розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності.
38. Облік експортних робіт, послуг, прав.
39. Синтетичний та аналітичний облік експортних операцій.
40. Облік авансових платежів і гарантійних (дзеркальних) сум при експортних операціях.
41. Облік експорту товарів на умовах комерційного кредиту.
42. Облік продажу експортних товарів через посередника, трейдера.

43. Документальне забезпечення облікових операцій з експорту товарів.
44. Особливості експорту робіт.
45. Бухгалтерський облік закупівлі імпортованих товарів за умов прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.
46. Синтетичний та аналітичний облік імпортованих операцій.
47. Порядок оподаткування імпортованих операцій.
48. Облік імпортованих робіт, послуг, прав.
49. Порядок визначення митної та первісної вартості імпортованих товарів.
50. Облік авансових платежів і гарантійних (дзеркальних) сум при імпортованих операціях.
51. Облік імпорту товарів на умовах комерційного кредиту.
52. Облік закупівлі імпортованих товарів через посередника, трейдера.
53. Документальне забезпечення облікових операцій.
54. Особливості відображення в обліку експортної частини бартерної операції в зовнішній торгівлі.
55. Особливості відображення в обліку імпортованої частини бартерної операції в зовнішній торгівлі.
56. Спеціальні режими при здійсненні бартерних операцій — застава, гарантія та їх відображення в системі бухгалтерського обліку.
57. Поняття давальницької сировини та зміст операцій з нею.
58. Види здійснення операцій з давальницькою сировиною.
59. Експорт давальницької сировини.
60. Імпорт давальницької сировини.
61. Реалізація готової продукції у країні переробки.
62. Реалізація готової продукції у третіх країнах.
63. Повернення готової продукції в країну замовника.
64. Спільна реалізація готової продукції.
65. Компенсація витрат за переробку сировини.
66. Види та форми лізингових операцій.
67. Облік лізингових операцій.
68. Облік реекспортних операцій.
69. Облік реімпортованих операцій.
70. Облік консигнаційних операцій.
71. Облік компенсаційних операцій.
72. Облік розрахунків, пов'язаних з відрядженням за кордон.
73. Організація та регулювання іноземного інвестування в економіку України.
74. Облік формування статутного фонду та його змін.
75. Операції, пов'язані зі зміною структури статутного фонду.
76. Облік статутного фонду акціонерного товариства.
77. Операції, пов'язані зі зміною величини статутного фонду.
78. Формування фінансових результатів від зовнішньоекономічних операцій.
79. Облік використання прибутку в спільних підприємствах.
80. Види фінансової звітності, що складається суб'єктами підприємницької діяльності в Україні.
81. Завдання та методи економічного аналізу в зовнішньоекономічній діяльності.
82. Основні фінансові коефіцієнти та методика їх розрахунку.
83. Порядок ведення касових операцій в іноземній валюті.
84. Бухгалтерський облік касових операцій в іноземній валюті.
85. Платіжні документи, що використовуються при готівкових і безготівкових розрахунках.
86. Бухгалтерський облік операцій з поточного рахунку в іноземній валюті.
87. Організація та регулювання іноземного інвестування в економіку України.
88. Порядок укладання договорів.
89. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності на території України.
90. Лізингові операції та їх облік.

7.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

7.1.Основна:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р № 436-ІУ (редакція 02.04.2020). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96, із змінами. URL (редакція 01.01.2020) .URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Митний кодекс. Верховна рада від 13.03.2012 р. № 4495-УІ/ (редакція 02.04.2020). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Про митний тариф України. Закон України від 19.09..2013р. № 584 (редакція 29.12.2019) з наступними змінами і доповненнями. URL : zakon.rada.gov.ua
5. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 20.03.91р. (редакція 28.04.2020). URL: zakon.rada.gov.ua
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 / офіційний сайт Верховної ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>.
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV, із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.91 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. План рахунків бухгалтерського обліку, затверджений наказом Мінфіну від 19.04.01 р. № 186. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
10. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
11. Про валюту і валютні операції. Закон України від 21.06. 2018 р. 2473-VIII (в редакції 28.04.2020). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
12. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III. (редакція 13.02 2020). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
13. Про Національний банк України :Закон України 20.05.1999 р. № 679-XIV. (редакція 28.04.2020). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
14. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 07.12.2000. № 2121 URL: zakon.rada.gov.ua
15. Про режим іноземного інвестування Закон України від 19.03.1996р., № 93/96-19. (дата звернення 25.04.2016)- URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції": наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року № 87. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси": Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246- URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів": Наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193 // URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Доходи»: наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 року № 290. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 року № 318. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
21. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435 – VI, із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
22. Про деякі питання регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності / пост КМУ від 29.04. 1999 р. N 756 (Редакція 26.12.2012)// Спосіб доступу: zakon.rada.gov.ua
23. Про затвердження Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон, наказ МФУ 59 від 13.03.98 (редакція 15.09.2017). URL:zakon.rada.gov.ua
24. Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб,

що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів/ пост. КМУ від 2 лютого 2011 р. № 98 (редакція 17.12.2019). URL: zakon.rada.gov.ua

25. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: Затверджена Постановою Правління НБУ від 12.11.2003 N 492 (редакція 17.01.2020). URL: zakon.rada.gov.ua

26. Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2020 року): Міжнародна торгова палата. URL: zakon.rada.gov.ua

27. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затв. постановою правління НБУ від 21.01.04 р. № 22. URL: zakon.rada.gov.ua

28. Класифікатор іноземних валют та банківських металів. Постанова НБУ 04.02.1998 р. № 34. (редакція 28.04.2020). URL: zakon.rada.gov.ua

29. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): Затверджене Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 06.09.2001 р. №201 (ред. 13.08.2013). URL: zakon.rada.gov.ua

30. Положення про митні декларації, затв. пост.КМУ 21.05.2012 р. № 450. (редакція 05.01.2020). URL: zakon.rada.gov.ua

31. Про деякі питання встановлення офіційного курсу гривні до іноземних валют та внесення змін до Класифікатора іноземних валют та банківських металів. Від 19.07.2018 № 80 (редакція 28.04.2020). URL: zakon.rada.gov.ua

32. Про затвердження форми Декларації про валютні цінності, доходи та майно, що належать резиденту України і знаходяться за її межами, наказ Міністерства фінансів України № 207 від 25.12.95 р. (ред. 21.07.2017). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0018-96>

33. Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України /Постанова правління НБУ № 160 від 03.03.2015 р. (ред. 14.12.2017р).). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0410500-16>

7.2.Допоміжна:

34. Багрова І.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Підручник для вузів. Київ: Центр навчальної літератури, 2014. 580 с.

35. Бутинець Ф.Ф. та інші Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності. 2-е вид., доп. І перероблене. Житомир: ПП "Рута", 2008. 544 с.

36. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський і податковий облік у подробицях. Харків: Фактор, 2018. 400 с.

37. Вічевич А.М. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник. Львів: Афіша, 2004. 140 с.

38. Голов С. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами. Практичний посібник. Київ, Лібра, 2016, 840 с.

39. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 606 с.

40. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навч.посіб / М.Ф.Осійчук, В.Г.Шандуровська, М.І.Беленкова та ін : Київ: Алерта, 2015. 332 с.

41. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Навч. Посібник / Г.О. Король, Н.Г. Шпанковська, Р.Б. Сокольська та ін.; За ред. д.е.н., проф. К.Ф. Ковальчука. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2017. 172 с.

42. Облік та аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Навч.-метод, пос. / Ю.А. Кузьмінський, В.Г. Козак, Л.І. Лук'яненко та ін.; Київ, КНЕУ, 2015. 179 с.

7.3.Інформаційні ресурси:

1. <http://www.rada.gov.ua> - Верховна Ради України.
2. <http://www.minfin.gov.ua> - Міністерство фінансів України.

3. [http:// www.customs.gov.ua/](http://www.customs.gov.ua/) - Державна фіскальна служба України.
4. [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua) - Національний банк України.
5. [http:// www.dkrs.gov.ua](http://www.dkrs.gov.ua) - Державна фінансова інспекція.
6. [http:// www.nssmc.gov.ua](http://www.nssmc.gov.ua) - Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.
7. [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua) - Державний комітет статистики України.
8. [http:// www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3) – Бібліотеки в Україні.
9. <http://www.nbuv.gov.ua>. – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського
10. <http://www.kaf-buh-nudpsu.at.ua>. - Сайт кафедри обліку та консалтингу ДПУ.
11. <http://library.nusta.edu.ua> - Сайт наукової бібліотеки ДПУ.
12. <http://uk.wikipedia.org> – вільна енциклопедія.
13. <http://www.minfin.gov.ua> – сайт Міністерства фінансів України.
14. <http://www.osvita.org.ua> – сайт Міністерства освіти і науки України
15. <http://web/worldbank/org>. – сайт Світового банку

РЕЦЕНЗІЯ

**на робочу програму вибіркової навчальної дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» (денної та заочної форми навчання)
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»**

Навчальна дисципліна «Облік зовнішньоекономічної діяльності» належить до циклу професійно-орієнтованих дисциплін.

Призначення дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» - надати студентам можливість опанування ґрунтовними знаннями з методики та організації особливостей бухгалтерського обліку операцій із зовнішньоекономічної діяльності.

Мета і завдання робочої програми навчальної дисципліни: розвивати відповідні навички та знання з теорії і практики організації та методики ведення бухгалтерського обліку, документального оформлення господарських операцій при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Темами робочої програми охоплено всі господарські операції пов'язані із зовнішньоекономічною діяльністю. У першій темі розглянуто основні особливості зовнішньоекономічної діяльності, її нормативно-правове забезпечення, а далі розглядаються особливості обліку кожного їх виду, а також порядок складання звітності. Всі теми дисципліни об'єднано у два змістовні модулі. Детально до кожної теми подано опис матеріалу, який необхідно освоїти в процесі вивчення кожної з них, перелік питань для лекційних, практичних занять. Запропоновано перелік літератури для підготовки студентів до кожної теми. У робочій програмі наведено порядок оцінювання студентів, запропоновано перелік контрольних питань для самоперевірки та в цілому. Зазначено перелік питань що буде розглянуто в кожній темі самостійно.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено години для самостійної підготовки студентів при вивченні та опрацювання законодавчих, нормативних та інструктивних матеріалів.

Робоча програма навчальної дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» відповідає вимогам вищої школи та може бути рекомендована до практичного застосування у навчальному процесі для підготовки фахівців вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Рецензент

Т.М. Сторожук, к.е.н., доцент

РЕЦЕНЗІЯ

**на робочу програму вибіркової навчальної дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» (денної та заочної форми навчання)
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»**

Вихід на світовий ринок практично всіх підприємств і фірм та необхідність більш ефективного здійснення експортно-імпортних операцій вимагає підвищення рівня знань з бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності. З огляду на це дедалі, підвищується роль засобів і методів ведення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві та підготовки інформаційного забезпечення керівництва підприємством щодо забезпечення своєчасності розрахунків у іноземній валюті та сплати податків до бюджету.

Робоча програма навчальної вибіркової дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» складена на основі освітньо-професійної програми «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика» першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Теми дисципліни поділено на два модулі. До кожної теми подано короткий опис матеріалу який необхідно вивчити за кожною з тем. Визначено перелік питань, які повинні розглянути при вивченні кожної теми під час лекційних занять та проведення практичних і семінарських занять. Визначено до кожної теми індивідуальну роботу студентів. Студентам запропоновано перелік літератури для підготовки до вивчення матеріалу дисципліни.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено вивчення особливостей обліку операцій зовнішньоекономічної діяльності, їх специфічних особливостей, порядок складання звітності, передбачено порядок оцінки поточних і підсумкових знань студентів.

При вивченні дисципліни робочою програмою навчальної дисципліни передбачено години для проведення лекційних, практичних занять та для самостійної підготовки студентів.

Робоча програма навчальної дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» відповідає вимогам вищої школи та може бути рекомендована до практичного застосування у навчальному процесі для підготовки фахівців вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Рецензент

А.В. Лісовий, д.е.н., професор